

Blodig alvor

Kjendisarkitekt Finn Sandmæl sier de lar mensen styre avgjørelsen i byggesaker. Jenter som sier nei til menn må tåle mye pepper. Nå går sjefshurpa over til fienden.

Per Tormoen og Trine Jodal (foto)

Jeg er redd det var jeg som av slo byggesaken til Sandmæl, ja. Tre ganger. Visste ikke engang at det var han som sto bak, jeg, tiltakshaver som det heter, var Andersen Arkitektkontor A/S, først senere så jeg at det var Finn Sandmæl sin nevø som skulle bygge, men det var bare ikke bra nok. Holdt ikke faglig, så det var lett å holde fast på beslutningen. Det var i grunnen det samme forslaget som kom tre ganger, og det ble naturligvis ikke aktuelt å endre beslutningen. Så kom rabalderet.

I EN LITEN STOL i et stort, hvitt hus i Sandvika sitter inntil for noen få dager siden Bærums byggesjef. Og ser ut som om hun har tatt hele sommeren med seg i en sekk og sluppet den ut på kontoret til plan- og bygningsetaten. Riktignok er huden fremdeles melkehvit, men øynene bærer maibjørkas klorofyllmette grønnskjær, smilet er lunt og ute er lys og varme sommerdrømmer. Det skal grilles på kreativt oppsatte steinbrygger, langt utover det loven om strandsonen tillater, snart spretter løvet og med det kommer virkelysten, tak skal løftes uten byggemeldinger, marka skal atter bebos av hyttefolket, som egentlig bor der hele året, det bare virker som de er sommer-residerende, og det hugges trær og settes opp støttmurer, det skal bygges lovlige og ulovlige terrasser, slik at Karoline Hasselgårds kolleger har både stort og smått, viktig og uviktig å pusle med, også etter at sjefen selv, trebarnsmoren med beinhard arbeiderklasse-oppvækt i plankebyen ved Glommas bredder, har tatt sin hatt og gått til fienden.

Om få strakser ser du nemlig Hasselgårds signatur på *søknadene*, ikke avslagene, som fyker att og fram mellom ivrige konsultentselskaper, personlige redebyggere og våre bygningskunnige myndigheter.

- Aller først, Hasselgård, hvor er du i menstruasjonsyklusen din akkurat nå?
- ... Sånn midt imellom.
- Ok. Hva betyr det for deg, er du grei å ha med å gjøre når du er sånn midt i syklusen?
- Ja, for all del. Jeg er veldig stabil der, så det gjør ikke mye til eller fra.
- Da blir sikkert dette et hyggelig møte. Hva tenkte du forresten da Sandmæl gikk ut og skrev at saksbehandlerne deres lot sine hormonelle svingninger påvirke arbeidet sitt?
- Som offentlig ansatt kan du ikke gå ned på et slikt nivå. Skal vi være troverdige, må vi holde oss faglige og vi er jo vant til å få en del juling. Tross alt, vi er en myndighet som er satt til å forvalte fellesskapets goder, noen ganger til fordel for enkeltindividets sterke ønsker, og da blir det bråk.
- Nå høres du veldig ut som en politiker.
- Ok. Jeg tenker at dette er det eneste vås. Det skal jo svært mye til før vi kan «ta igjen» med dem

som er sinte på oss, men dette utspillet var bare så utrolig dumt at jeg ikke engang greide å hisse meg opp. Helt irrelevant. Dessuten, folk jeg har snakket med om dette føler det samme som meg; Sandmæl og denne typer kommentarer tar vi ikke veldig seriøst.

- Men det er vel litt sant og, at treffer du Hasselgård på en dårlig dag så...
- Nei, nei nei! Dessuten er det saksbehandlerne som styrer, ikke jeg. Jeg ser oftest på forslag til vedtak. I tillegg er det alltid mange som ser på en sak, er vi i tvil så er det flere kollegaer som bidrar, dessuten har vi et grunnprinsipp, og det er at i saker som ligger på vippen vipper det til kundens fordel. Alltid. Denne Sandmæl-saken var krystallklar. Et altfor høyt hus på en altfor bratt tomt, og estetisk ikke på høyden i det hele tatt. Dette var en lett sak.
- Det var rett og slett for stygt?
- Vi sier ikke sånt her. Vi drøfter estetikk, arkitektene våre mener bestemt at estetikk ikke er syning, men et fag. Og det er jeg enig i.
- På folkemunne sier vi jo bare at det eller det huset var ekstremt stygt, og det forstår de fleste. Kan du ikke si det som det er?
- Huset passet ikke inn i området. Sånn vil jeg si det.
- Hadde det kanskje vært like greit om arkitektene og byggelederne og advokatene og maktmenneskene i plan- og bygningsetaten alle var mannfolk og satt på en øde øy, og så kunne de ro i land vedtak basert på mannlig forutsigbarhet og kjent mannlig maktbruk?
- Nei. Det tror jeg ikke ville vært særlig bra. Jeg har flere ganger vært eneste kvinne i et kollegium, og selv om menn har masse bra for seg, så er det bortimot en perfekt balanse om vi kunne vært halvparten av hvert kjønn.
- Hva er det verste med mannfolkene?
- Det beste er at de er veldig tydelige og reale og ikke ofte har en skjult agenda. De er sjelden redde for å si sin ærlige mening og det er lett å forholde seg til. På den annen side så drar de ofte litt kjappe konklusjoner og det kan bli litt lite nyantert. Dessuten er menn i mye større grad ute etter å markere seg, og det er ikke alltid bra på jobb.
- Du går til fienden. Rett over i det private, for å lobbe med dine egne kollegaer, antar jeg?
- Det kan du vel si. Jeg tenkte at nå er jeg 42, og hvis jeg noen gang skal gjøre et større skifte, så er det akkurat nå, og da jeg ble spurt om jeg ville bli med i «Aase byggeadministrasjon AS», var det lett.
- Du får vel dobbelt så mye lønn, for å være motpart til etaten din.
- Det blir et tydelig lønnsjopp, det må jeg vel si.
- 40-årskrisen?
- Ja, et element av det er det nok. Du kommer til

den tiden du skjønner at dette livet ikke varer evig, og så lurer du på om du skal bli der du er resten av tiden, eller gjøre noe annet.

ETT BLIKK PÅ SIVILINGENIØR Hasselgård fra Ruglandveien på Jar, og du forstår at hun kjapt pådro seg mann og etter hvert tre barn. Edgar Edh, samstudent ved det som en gang het NTH forsto raskt at unge Karoline var et stort talent, og slo kloa i henne på den tiden festene på Samfundet var like lange som harde, og ikke var Hasselgård den som gikk først hjem.

- Vi traff hverandre tidlig, men ikke tidligere enn at jeg hadde festet litt fra meg først, da.
- Det må vel være riktig å si at du har utseendet med deg. Hva har det betydd for en jente i ingeniørverdenen, urfaget for menn?
- Både og. Det er jo alltid en fordel at folk liker utseende ditt, sånn er det bare. Du fanger kanskje litt oppmerksomhet og det kan være greit. Men det kan også være en ulempe. På mange måter opplevde jeg noen ganger at jeg ikke helt ble tatt på alvor. Det hendte i starten, da jeg var ung og usikker, at jeg fikk noen antydninger om at jeg hadde fått den og den jobben fordi jeg var jente. Slike ting. Men det ga seg fort.
- Du er flink til å sette gutta på plass?
- Det holder som regel å være faglig sterk. Jeg holder meg til det saklige og faglige. Når de skjønner at du er på høyden, går det så bra. Dessuten vil jeg si at jeg har trivdes veldig godt, også i de jobbene der det har vært overvekt av menn. Blir det kvinnedominans, får du ofte litt mer snakk, noen flere skjulte agendaer. Det beste er blanda miljøer.

- **SI LITT OM DEG SELV PRIVAT**, hvor står du for eksempel politisk?
- Ikke borgerlig, Jeg er opptatt av at sosiale goder skal fordeles og at vi klarer å opprettholde offentlig velferd. Vi har et system som må ivaretas.
- Hva tenker du i en slik sammenheng, når du sitter som bygningssjef i Bærum?
- Av og til tenker jeg vel at det er noe misunnelse. Det ser vi på klagesakene. Mange av dem er av en sånn karakter at du bare skjønner at det ligger litt ufine motiver bak.
- Hva tenker du på?
- Alle de pirkesakene der du som myndighet forstår at motivet mer er naboen som ønsker hevn enn den saklige grunnen.
- Ikke sant, når naboen din bygger terrassen sin en meter eller to for stor... Dette er ikke av de viktigste sakene vi får, men det er en god del av dem. Ikke misforstå, vi er en offentlig myndighet og vi skal jo gjøre noe med alle ulovlighetene. For eksempel når folk tar seg til rette i strandsonen og bygger digre, ulovlige brygger på fellesskapets

BYTTER SIDE: Bærums bygningssjef, Karoline Hasselgård, slutter og går til det private næringsliv. Og nå kan hun si det; hun tok aldri kjendisarkitekt Sandmæl helt alvorlig.

bekostning. Svære murer som utvider tomtene. Slike saker er viktige. Da blir terrassesakene av og til litt...

- Smålige?
- Ja.
- Du kommer ikke akkurat fra en akademisk familie, fortell om bakgrunnen din.
- Det er riktig, far var sjømann og mor husmor. Jeg vokste opp i Fredrikstad, var eldst av tre barn og var nok en typisk storesøster. Styra mye og tok tidlig ansvar. Ettersom jeg hadde temmelig bra karakterer i realfagene var det en som anbefalte meg å søke NTH i Trondheim, og da ble det slik. Byggfag.
- Jeg skjønner at du ikke akkurat er den som gir deg fort når det festes?
- Der er riktig. Det er vel hellet slik at jeg gir meg sent.
- Og oppskriften på en god fest?
- Først god mat. Og masse vin. Deretter mye dansing, disko fra 80-tallet, som var min ungdom. Og deretter Gin & Tonic utover natta.
- G & T så sent?
- Ja. Det blir fort altfor mye rødvin, og da blir du litt sliten, ikke sant. Da må du ha noe oppkvikkende.
- Du har noen litt kjenslevarer interesser også?
- Ja, jeg leser mye, og da særlig lyrikk. Hans Børli, Stein Mehren, Herman Wildenvey.
- Hva er det med lyrikken som fanger deg?
- Det utrolige i at det går an så si så mye,

og så viktig, med så få ord. Knapphet, poesi. Det liker jeg.

- **KNAPPHEIT ER KANSJKE IKKE** stikkordet når vi skal beskrive mange av byggeprosjektene Hasselgård skal avgjøre.
- Er du av og til litt misunnelig, når folk kommer til dere med drømmetegninger av hypermoderne bygg på fem og seks hundre kvadrat?
- Nei. Tvert imot, det er masse spennende hus og det er veldig hyggelig å hjelpe folk å realisere drømmene sine.
- Hvor mange kvadratmeter bolig synes du en normal familie trenger?
- Et par og to barn... Tja. 150-200 kvadratmeter. Såpass bør man vel ha.
- Hvor mange har du selv?
- Vi har et gammelt hus på Jar, et hus med sjel. Det er på 250. Bolykke? Det er et sted du finner deg selv. Så du kan trives. I de senere årene har jeg tenkt mer og mer på at et hus bør være trangt nok til at du har veggene litt innpå, da føler du trygghet. Store hus blir lett litt upersonlige.
- Du hadde Märtha-saken i Lommedalen. Hvorfor gjelder det to lover, en for kjendiser og en for alle andre?
- Det gjør det ikke. Märthas hus var jo godkjent som bolig i forkant, selv om det ligger innenfor markagrensen. Her misforstår mange, vi har hatt en del saker der folk bor i hyttene sine i samme område. De er ikke godkjente som boliger, det er

hele forskjellen. At Märtha fikk bygge på litt synes jeg bare er rimelig. Dessuten sier også lovverket noe om at vi kan ta hensyn til personlige forhold. Det synes jeg er vesentlig her. Når vi først har et kongedømme må vi også ta konsekvensen. Det er noe som heter politivakt, og at Märtha får gjerde seg litt inn og skjerme seg er helt rimelig.

- Hva tenker du om Røkke-saken i Asker?
- Jeg tenker at så lenge huset er tilpasset stedet, hvis det han søker om passer på Konglungen, så må det være helt greit. Det er av og til en del misunnelighet og smålighet som kommer til uttrykk. Og det er mye angiveri. Nå snakker jeg om Bærum, som jeg kjenner. Terrassesakene og det jeg sa tidligere.
- Hva er Asker og Bærums store problem i boligpolitikken?
- Fortettingen i villaområdene, som foregår uten noen overordnet plan. Myndighetene har for lite ressurser til dette og det er et stort problem. Estetikken i Bærum er noe vi må ta på alvor. Uten planmessighet blir det et virvar, og det bærer helt galt av sted.
- Hva med å ta en snipp av marka fra Lysaker og ut til Lier, så løser vi dette for hundre år fremover og ungene våre slipper å flytte til Drammen?
- Jeg er for å bevare marka. Det kan virke tragisk at barna ikke kan flytte hjem til Bærum, men det er ingen menneskerett.
- Så får de heller bo i Drammen. De overlever nok der også. ■

per.tormoen@budstikka.no

» Denne Sandmæl-saken var krystallklar. Et altfor høyt hus på en altfor bratt tomt, og estetisk ikke på høyden i det hele tatt.

KAROLINE HASSELGÅRD, 42, JAR, AVTROPPENDE BYGNINGSSJEF, BÆRUM